

ÜNİVERSİTENİN FARKLI BÖLÜMLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN ÇOKLU ZEKA ALANLARININ İNCELENMESİ¹

INVESTIGATION THE MULTIPLE INTELLIGENCE AREAS OF UNIVERSITY STUDENTS WHO STUDY IN DIFFERENT DEPARTMENTS

Dilek İlhan KAHRAMAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
ilhanguren@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Özhan BAVLI

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
ozhanbavli@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, üniversitenin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin çoklu zekâ düzeylerinin karşılaştırılmasıdır. Çalışmaya Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne bağlı 7 farklı bölümden 700 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Saban (2001) tarafından geliştirilen "Eğitimciler İçin Çoklu Zeka Envanteri" kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 11,5 programında, gruplar arası karşılaştırmalarda tek yönlü varyans (ANOVA) ve cinsiyetler arasındaki karşılaştırmalarda ise T-testi analizleri kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; çalışmaya katılan öğrencilerin çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş (16-23) olduğu tespit edilmiştir. Bölümler arasında ise içsel zeka dışında, diğer tüm zeka alanları arasında istatistiksel anlamda farklılıklar bulunmuştur. Buna karşın cinsiyetler arasında çoklu zeka alanları bakımından istatistiksel anlamda farklılık bulunmamıştır. Araştırma bulgularına dayanarak; bazı bölümler arasındaki çoklu zeka alanlarının farklılığının azaltılmasına yönelik eğitim programlarının planlanması çok yönlü zeka alanlarına sahip öğrencilerin yetiştirilmesine yardımcı olabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Zeka, Çoklu zeka, Beden eğitimi ve spor.

ABSTRACT

The aim of this study was to compare the Investigation the multiple intelligence areas of university students who were study in different departments. Totally 700 students who were study at the Çanakkale Onsekiz Mart University participated in to the study voluntary. "Multiple Intelligence Inventory for Educators" which was developed by Saban (2001) used to data collection. SPSS 11.5 program used to analysis. One-way (ANOVA) used to comparison the groups and the T-test used to comparison the sexes. Findings at $p < 0.05$ was considered significant. Analysis showed that multiple intelligence of students were moderately developed (16-23). Analysis showed that there were significant differences between students according to multiple intelligence scores except internal intelligence. Opposite finding was there wasn't any significant differences between gender. According to findings it is possible to say that if the education programs planning the basis of multiple intelligence, it can help reducing the differences between some faculties of multiple intelligence.

Keywords: Sport, Intelligence, Multiple Intelligence, Physical Education and Sport.

GİRİŞ

Zekâ üzerine yapılmış bir çok tanım bulunmaktadır. Bu tanımların bazılarını bakmak gerekirse; zeka, diğer şeyler arasında, çabuk ve deneyimlerden öğrenme, karışık fikirleri anlama, soyut düşünme, problem çözme, plan yapma, sonuç çıkarma yeteneklerini içeren genel bir zihinsel kapasitedir (Gottfredson 1997). Çevresel unsurları seçme ve değiştirmede gerekli olan zihinsel yeteneklerdir (Erkuş, 1998). Bireyin amaca uygun davranma, rasyonel düşünme ve çevresiyle etkili iletişim içinde olma yetisidir (Özgüven, 1994). Bireyin zor, karmaşık, soyut, ekonomik, amaca uygun, sosyal değeri olan ve orijinal nitelikler taşıyan zihinsel davranışları yapabilme; bu koşullar altında enerjisini davranışlar üzerinde toplayabilme ve heyecanlara karşı koyabilme yeteneğidir (Demirel ve ark., 2006).

Zekanın ne olduğunu, nelerden oluştuğunu, yapısını, vs farklı bilim insanları farklı kuramlarla açıklamaya çalışmaktadırlar. Bu kuramlardan biriside özellikle ülkemizde son yıllarda sıkça tartışılan

¹ Bu çalışma birinci yazarın Yüksek Lisans tezinden uyarlanmıştır.

ve Harvard Üniversitesi öğretim üyelerinden Howard Gardner tarafından 1983 yılında geliştirilen çoklu zeka kuramıdır (Multiple Intelligence MI Theory). Gardner kuramında zekayı “problem çözme kapasitesi ya da değerli bir veya birden çok kültürel yapı ürününe şekil vermek” olarak tanımlamaktadır ve çoklu zeka kuramının temelinde de diğer bilim insanlarının bahsettiği gibi, biyolojik ve kültürel boyutlar bulunmaktadır. Gardner insan zekasının 8 ayrı alt zekadan oluştuğunu öne sürmektedir. Bunlar: Sözel, Mantık, Görsel, Müziksel, Bedensel, Kişilerarası, İçe dönük, Doğa zekalarıdır (McKenzie, 2005). Bu zeka alanları, her zaman birbiriyle etkileşim halindedir. Örneğin bir futbolcu bedensel zekasını koşarken, vururken; uzamsal zekayı sahayı tanırken; öze dönük zekayı kendisini değerlendirirken kullanır (Armstrong, 1994). Normal sınırlar içindeki bütün bireylerde bu yetilerin bulunduğu, bu zekaların yaşamdaki kullanım oranlarına göre yetkinleşip ya da körelendiği savunulmaktadır.

Bu farklı zeka alanları tüm insanlarda bulunmakla birlikte, insanlar bu alanlar bakımından bireysel olarak değerlendirilmelidir. Özellikle eğitim söz konusu olduğunda, öğrenciler bireysel özelliklerine göre değerlendirilmeli ve öğretim ortamını bu özelliklere göre düzenlemelidir (Ülgen, 1995). Eğitim programlarının çağın gereksinimlerine yanıt verebilecek şekilde yenilenmesi ve ilk adımın bireysel özellikleri belirleyerek atılması gerekmektedir. Bu hedefe en uygun yolun öğrenci merkezli eğitim ve öğretim olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle günümüzde bireyselleştirilmiş eğitimi destekleyen esnek programlara ihtiyaç duyulmaktadır (Demirel, 2000).

Yüksek öğretime hazırlık süreci ve değerlendirme sistemi incelendiğinde öğrencilerin zeka alanlarının dikkate alınıp yönlendirildiği söylenebilir mi? Yüksek öğrenimi okuyan öğrencilerin okudukları bölüm ile zeka alanları arasında bir ilişki var mı? Bu çalışma ile üniversitenin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerin çoklu zeka alanlarını belirlemek ve okudukları bölümlere göre karşılaştırmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışmaya Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin 7 farklı bölümünde öğrenim gören bu evrenden tabakalama yöntemi ile rastgele seçilen olan 700 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

Veri toplama aracı:

Katılımcılara Saban (2001) tarafından geliştirilen “Çoklu Zekâ Alanları Envanteri” uygulanmıştır. Envanter beşli likert tipi hazırlanmış olup 8 bölümden ve toplam 80 sorudan oluşmaktadır. Envanterin puanlarının değerlendirilmesinde; her öğrencinin envanterin sekiz bölümünden aldığı puanlar kuralına uygun olarak toplanmış ve zekâ alanlarındaki toplam puanlar belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre de zeka alanlarındaki toplam puanları ”32-40 arası olanlar çok gelişmiş, 24-31 arası olanlar gelişmiş, 16-23 arası olanlar orta düzeyde gelişmiş, 8-15 arası olanlar biraz gelişmiş, 0-7 arası olanlar da gelişmiş değil” olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcı seçimi:

Resmi rakamlara göre 2010-2011 yılı itibarı ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Kampüsü'nde Lisans düzeyinde eğitim gören ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 7 birimin toplam 10590 öğrencisi bulunmaktadır. Bu birimlerin öğrenci sayıları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Birimlere göre öğrenci ve örneklem sayıları dağılımı

Birimler	Öğrenci sayıları	Örneklem sayısı
Eğitim Fakültesi	4022	141
Fen edebiyat fakültesi	4139	145
Tıp fakültesi	273	10
Ziraat fakültesi	919	32
İlahiyat fakültesi	295	10
Güzel sanatlar fakültesi	554	19

Beden eğitimi ve spor yüksek okulu
Toplam388
1059013
370kaynak: (<http://ogrencisleri.comu.edu.tr/istatistik/yilgore.php>)

Araştırmacılar 10.000 evrenli topluluktan örneklem büyüklüğünü 0.05 hata payı ile seçerken 370 kişinin yeterli olabileceğini vurgulamaktadır (Barlett 2001). Bununla birlikte hatayı önlemek için örneklem seçiminde bilinen evren büyüklüğünde dikkate alınan formül ($N = Nt^2pq/d^2 (N-1) + t^2pq$) kullanılmıştır (Sümbüloğlu, 1994). ($n = 10590 \times 1,96^2 \times 0,5 \times 0,5 / 0,05^2 (10590-1) + 1,96^2 \times 0,5 \times 0,5$) Denklem sonucunda örneklem sayısı 370 kişi olarak belirlenmiş, tabaka aralığı ise; örneklemin evrene bölünmesi ortaya çıkan verinin tabakalardaki evren değerleri ile çarpımı ile tablodaki gibi belirlenmiştir ($n = 370 / 10590 = 0,04$). Ancak istatistik analizlerin daha verimli yapılabilmesi için her tabakaya eşit sayının dağılımı sağlamak amacıyla, her birimden en az 100 öğrencinin çalışmaya katılımı sağlanmıştır.

İstatistiksel analiz:

Elde edilen veriler SPSS 11,5 programında, gruplar arası karşılaştırmalarda tek yönlü varyans (ANOVA) ve cinsiyetler arasındaki karşılaştırmalarda ise T-testi analizleri kullanılmış ve bulgular $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2. Katılımcıların demografik özellikleri

Bölümler	Cinsiyet		Toplam	Yaş ($\bar{x} \pm ss$)
	Bayan (n)	Erkek (n)		
Beden eğitimi (BE)	53	47	100	21,5 $\pm$ 1,7
Fen edebiyat (FD)	60	40	100	20,4 $\pm$ 1,8
Tıp (T)	42	58	100	19,2 $\pm$ 1,3
Eğitim (E)	72	28	100	20,5 $\pm$ 1,5
İlahiyat (İ)	69	31	100	20,2 $\pm$ 2,2
Mühendislik (M)	27	73	100	19,8 $\pm$ 1,5
Güzel sanatlar (GS)	51	49	100	21,1 $\pm$ 2,2
Toplam	374	326	700	20,4 $\pm$ 1,9

x: aritmetik ortalama, ss: standart sapma

Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları bölümlerin demografik özelliklerine ait bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde; çalışmaya 7 bölümden 374 bayan ve 326 erkek öğrenci olmak üzere toplam 700 kişinin katıldığı ve bu öğrencilerin yaşları ortalamalarının 20,4 $\pm$ 1,9 yıl olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Bölümlere çoklu zeka puanlarının karşılaştırılması

Bölümler	N	Çoklu Zeka Alanları							
		İçsel $\bar{x} \pm ss$	Doğa $\bar{x} \pm ss$	Sosyal $\bar{x} \pm ss$	Bedensel $\bar{x} \pm ss$	Müzikal $\bar{x} \pm ss$	Görsel $\bar{x} \pm ss$	Matematik $\bar{x} \pm ss$	Sözel $\bar{x} \pm ss$
Beden eğitimi	96	21,5 $\pm$ 4,3	19,5 $\pm$ 5,4*	21,2 $\pm$ 5,6*	21,8 $\pm$ 4,1*	18,4 $\pm$ 5,8	19,6 $\pm$ 4,7	19,9 $\pm$ 4,6*	18,8 $\pm$ 4,7
Fen edebiyat	98	20,6 $\pm$ 4,3	17,9 $\pm$ 6,1	19,9 $\pm$ 4,4	20,1 $\pm$ 4,2	17,4 $\pm$ 6,1	19,9 $\pm$ 5,1	22,1 $\pm$ 4,6	19,4 $\pm$ 4,6*
Tıp	100	20,1 $\pm$ 5,1	16,6 $\pm$ 5,4*	18,7 $\pm$ 3,8*	19,2 $\pm$ 4,2*	17,9 $\pm$ 7,7	19,1 $\pm$ 5,1	22,8 $\pm$ 4,6*	16,8 $\pm$ 5,2*
Eğitim	99	20,9 $\pm$ 4,5	18,6 $\pm$ 5,9	20,1 $\pm$ 4,2	19,9 $\pm$ 4,6	19,1 $\pm$ 5,6	20,2 $\pm$ 5,1	20,7 $\pm$ 4,5	20,1 $\pm$ 4,5*
İlahiyat	97	21,2 $\pm$ 5,2	17,6 $\pm$ 5,5	18,5 $\pm$ 4,6*	19,6 $\pm$ 6,5	14,3 $\pm$ 7,6*	18,9 $\pm$ 4,3	20,6 $\pm$ 6,2	19,5 $\pm$ 4,2*
Mühendislik	100	20,1 $\pm$ 4,8	18,8 $\pm$ 5,8	19,4 $\pm$ 4,7	20,1 $\pm$ 4,5	17,3 $\pm$ 6,3	19,8 $\pm$ 5,9	22,3 $\pm$ 4,8	17,3 $\pm$ 4,5
Güzel sanatlar	96	21,1 $\pm$ 4,9	18,8 $\pm$ 4,9	19,2 $\pm$ 5,1	21,4 $\pm$ 4,1	19,6 $\pm$ 7,6	22,8 $\pm$ 4,2*	20,7 $\pm$ 4,3	19,7 $\pm$ 4,3*
Toplam	686	20,7 $\pm$ 4,8	18,3 $\pm$ 5,6	19,5 $\pm$ 4,7	20,2 $\pm$ 4,7	17,7 $\pm$ 6,9	20,1 $\pm$ 5,1	21,3 $\pm$ 4,9	18,8 $\pm$ 4,7

* $p < 0,05$

Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları bölümlere çokluzeka puanlarının ortalama değerleri Tablo 3'te gösterilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde; çalışmaya katılıp anket cevapları geçerli olan toplam 686 öğrencinin çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş olduğu (16-23 arası) belirlenmiştir.

Çoklu zeka alanlarının bölümler arasındaki farkın analizine (tek yönlü varyans) dair sonuçlar ise şunları göstermiştir:

Tıp Fakültesi (TF) öğrencilerinin sözel zeka puanlarının ortalaması Fen Edebiyat (FD), Eğitim Fakültesi (EF), İlahiyat Fakültesi (İF) ve Güzel Sanatlar Fakültesi (GF) öğrencilerinin sözel zeka puanları ortalamasından istatistiksel anlamda düşük olduğu belirlenmiştir (F:7,164 P:0,001).

Matematik zekası dikkate alındığında bölümler arasındaki fark TF ile Beden Eğitimi (BE) öğrencileri arasında oluşmuştur. TF'nin matematik zeka puanlarının ortalaması BE öğrencilerinin matematiksel zeka puanları ortalamasından istatistiksel anlamda yüksek olduğu belirlenmiştir (F:4,598 P:0,001).

Görsel zeka dikkate alındığında GS öğrencilerinin görsel zeka puanlarının ortalaması diğer bölümlerdeki öğrencilerinin görsel zeka puanları ortalamasından istatistiksel anlamda yüksek olduğu belirlenmiştir. (F:6,445 P:0,001).

Müzikal zeka dikkate alındığında; İF öğrencilerinin müzikal zeka puanlarının ortalaması diğer bölümlerdeki öğrencilerinin müzikal zeka puanları ortalamasından istatistiksel anlamda düşük olduğu belirlenmiştir. (F:6,227 P:0,001).

Bedensel zeka dikkate alındığında; BE öğrencilerinin bedensel zeka puanlarının ortalaması TF öğrencilerinin bedensel zeka puanlarının ortalamasından istatistiksel anlamda yüksek olduğu belirlenmiştir (F:4,018 P:0,001).

Sosyal zeka dikkate alındığında; BE öğrencilerinin sosyal zeka puanlarının ortalaması TF ve İF bölümlerdeki öğrencilerinin sosyal zeka puanları ortalamasından istatistiksel anlamda yüksek olduğu belirlenmiştir (F: 3,715 P:0,001).

Doğa zekası bakımından BE öğrencilerinin doğa zekası puanlarının ortalaması TF öğrencilerinin doğa zekası puanı ortalamasından istatistiksel anlamda yüksek olduğu belirlenmiştir (F: 2,905 P:0,008).

İçsel zeka ve doğa zekası bakımından öğrenciler arasında istatistiksel anlamda bir fark bulunmamıştır (P>0,05).

Tablo 4. Cinsiyetlere göre çoklu zeka puanlarının karşılaştırılması

ZEKA TÜRÜ	CINSİYET	N	X±SS	t	P
SÖZEL	Bay	322	18,1±4,8	-3,779	,176
	Bayan	369	19,4±4,6		
MATEMTİK	Bay	320	21,5±4,8	1,304	,754
	Bayan	366	21,1±5,1		
GÖRSEL	Bay	302	19,1±4,9	-4,649	,652
	Bayan	355	20,9±5,1		
MÜZİKAL	Bay	303	17,5±6,6	-,674	,226
	Bayan	356	17,9±7,2		
BEDENSEL	Bay	312	20,1±4,5	-,569	,614
	Bayan	364	20,3±4,9		
SOSYAL	Bay	318	20,3±4,4	4,025	,678
	Bayan	365	18,9±4,8		

İÇSEL	Bay	321	20,5±5,1	-1,013	,222
	Bayan	365	20,9±4,6		
DOĞA	Bay	319	18,5±5,7	,897	,883
	Bayan	370	18,1±5,6		

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre çoklu zeka alanlarına ait puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile bu değerlerin cinsiyetlere göre karşılaştırılmasına dair yapılan t-testi analizi sonucu Tablo 5'te gösterilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyetlere göre çoklu zeka alanları bakımından benzer puanlara sahip oldukları, buna ek olarak, bayan ve erkeklerin matematik zeka alanlarının diğer alanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak öğrencilerin cinsiyetlere göre çoklu zeka alanlarının karşılaştırılmasına dair yapılan analiz sonucunda, cinsiyetler arasında bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (BES) öğrencileri ile diğer bölümlerdeki öğrencilerin çoklu zeka alanları bakımından karşılaştırılmasıdır. Bu amaçla aşağıdaki hipotezler cevaplanmıştır.

Araştırma sonucunda oraya çıkan bulgular dikkate alındığında; çalışmaya katılan öğrencilerin çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş (16-23) olduğu tespit edilmiştir. Literatürde farklı bölümlerdeki üniversite öğrencilerinin çoklu zeka alanlarının karşılaştırıldığı çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak üniversitenin belirli bölümlerinde okuyan ve üniversiteye hazırlanan öğrenciler üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde; Güzel (2010) fizik bölümü öğrencilerinin çoklu zeka alanları orta düzeyde gelişmiş (16-23) ile gelişmiş (24-31) düzey seviyelerinde olduğu tespit etmiştir. Tural (2009) ise Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nun farklı bölümlerinde okuyan öğrenciler üzerine yaptığı çalışmada öğrencilerin çoklu zeka alanlarının gelişmiş (24-31) seviyede olduğunu belirlemiştir. Demiray ve Dolu (2011) üniversiteye hazırlanan öğrencilerin çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş (16-23) seviyede olduğunu belirlemiştir. Güllü ve Tekin (2009) lise öğrencilerinin çoklu zeka alanlarının gelişmiş (24-31) seviyede olduğunu tespit etmiştir. Yenice ve Aktamış (2010) sınıf öğretmenliği adaylarının çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş (16-23) seviyede olduğunu belirlemiştir. Literatürdeki bazı bulgular bu çalışmadaki bulgulara paralellik göstermekle birlikte farklı bölümlerdeki üniversite öğrencilerin çoklu zeka alanlarının karşılaştırıldığı daha fazla çalışma bulgularına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada BES öğrencilerinin çoklu zeka alanlarından Bedensel zekanın diğer alanlardan daha yüksek olması beklenmişti. Ancak çalışma sonucunda BES öğrencilerinin bedensel zeka düzeyleri (21,8±4,1) sosyal zeka (21,2±5,6) ve içsel zeka (21,5±4,3) alanları ile benzer seviyede olduğu belirlenmiştir. Bu durumun öğrencilerin çoklu zeka alanlarından sadece birine yönelik gelişim göstermediklerini göstermektedir. Benzer çalışmalar incelendiğinde; Bayrak ve ark. (2005) ile Hoşgörür ve Katrancı (2007) yaptıkları araştırmalarda BES öğrencilerin en çok bedensel zekâlarının gelişmiş olduğunu bulmuşlardır. Müftüler (2008) üniversitede okuyan ve bedensel zekâ alanı gelişmiş öğrencilerin boş zamanlarını daha çok spor aktiviteler ile geçirdiklerini tespit etmiştir. Altınok (2008) ile Tekin ve Taşgın (2007) yaptıkları araştırmalarda BESYO'da öğrenim gören ve bireysel sporla uğraşan öğrencilerin bedensel zekâlarının takım sporuyla uğraşan öğrencilerininkinden daha gelişmiş olduğu sonucunu bulmuşlardır. Bu çalışmada yapılan karşılaştırmalara benzer çalışmalar olmadığı için BES öğrencileri ile diğer bölüm öğrencilerinin karşılaştırıldığı daha fazla çalışma bulgularına ihtiyaç duyulmaktadır.

Üniversitenin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerin çoklu zeka alanlarının incelendiği önceki çalışmalar incelendiğinde ise; Oral (2001) Yabancı Dil ile Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin sözel zeka alanlarının Biyoloji Eğitimi öğrencilerine göre, Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü öğrencilerinin de mantıksal/matematiksel zeka alanına ilişkin ortalama puanlarının diğer

branş öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Hoşgörür ve Katrancı (2007) Sınıf öğretmeni bölümü öğrencilerinin en gelişmiş oldukları zeka alanının Görsel-Uzamsal Zeka, en az gelişmiş oldukları zeka alanının ise Doğacı Zeka olduğu tespit etmiştir. Güzel (2010) araştırmasında eğitim fakültesi fizik bölümü öğrencilerinin en çok gelişmiş zeka alanlarının matematik, içsel ve sosyal zeka alanlarının olduğu, en az gelişmiş alanların ise, müzikal, sözel ve doğa zeka alanları olduğunu belirlemiştir. Yenice ve Aktamış (2010) çalışmalarında Eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin zeka alanlarının ortalaması incelendiğinde bütün zeka alanlarında “orta düzeyde gelişmiş” şeklinde homojen bir dağılım gösterdiğini belirlemiştir.

Bu çalışma bulgularından bir diğeri ise; çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş (16-23) olduğu ve cinsiyetler arasında istatistiksel anlamda farklılığın olmadığı belirlenmemiş olduğudur. Katılımcılar cinsiyetler dikkate alındığında benzer çoklu zeka alanlarına sahiptir. Ancak literatüre bakıldığında Yenice ve Aktamış (2010) öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre zeka alanlarına dağılımlarında mantıksal-matematiksel ve sosyal zeka alanlarında erkeklerin bayanlara göre istatistiksel anlamda daha yüksek puana sahip olduğunu belirlemiştir. Hamurcu ve arkadaşları (2002) yaptıkları çalışmada da erkek öğretmen adaylarının mantıksal-matematiksel zeka alanı kız öğretmen adaylarından daha yüksek bulmuşlardır. Altınok (2008) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin çoklu zekâ alanları arasında müziksel zekâ, görsel zekâ ve bedensel zekâ alanları arasında kızlar lehine anlamlı fark olduğunu tespit etmiştir. Tekin (2007) beden eğitimi yüksekokulu öğrencilerinin çoklu zekâ alanları arasında müziksel zekâ ve bedensel zekâ alanları arasında kızlar lehine anlamlı fark olduğunu tespit etmiştir. Hoşgörür ve Kantarcı (2007) sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin cinsiyetlerine göre bedensel zekâ, sosyal zekâ ve içsel zekâ alanları arasında anlamlı fark bulmuşlardır. Güllü ve Tekin (2009) spor lisesi öğrencilerin cinsiyetlerine göre sözel, görsel, müziksel, sosyal ve içsel zekâ alanları arasında kızlar lehine anlamlı düzeyde farklılık olduğu bulunmuştur.

Çalışma sonucunda; çalışmaya katılan öğrencilerin çoklu zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş olduğu tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencileri ile diğer bölümdeki öğrenciler arasında çoklu zeka alanları bakımından farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu alanda sınırlı çalışma olmasından benzer çalışmaların bulgularına ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Altınok E. (2008). *Beden Eğitimi öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Çoklu Zekâ Alanlarının İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Thomas A. (1994). *Multiple Intelligences in the Classroom*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development Alexandria.
- Bayrak, Ç., Çeliksoy, M. A., Çeliksoy, S. (2005) “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin Çoklu Zekâ Kuramına İlişkin Zekâ Profilleri ve Uygulanan Yetenek Giriş Sınavları İle İlişkisi”, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu 10-11 Haziran, Bursa.
- Demiray, G., & Dolu, N. (2011). Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde Çoklu Zekânın Değerlendirilmesi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20, 29-38
- Demirel Ö. (2000). *Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö., Başbay, A., & Erdem, E. (2006). *Eğitimde Çoklu Zekâ Kuramı Ve Uygulama*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erkuş A. (1998). Goleman'ın Duygusal Zekâ Görüşünün Psikometrik Açından Eleştirisi Ve Dinamik Etkileşimsel Model Önerisi, *Türk Psikoloji Yazıları Dergisi*, 1, 31-40.
- Gardner, H. (1993). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (10 anniversary ed.). New York, NY: Basic Books
- Gottfredson L. S. (1997). Mainstream Science On Intelligence: An Editorial With 52 Signatories, History, And Bibliography, *Intelligence Journal*, 24, 13-23.
- Güllü, M., & Tekin, M. (2009). Spor Lisesi Öğrencileri İle Genel Lise Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanlarının İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 247-258
- Hamurcu, H., & Günay, Y., & Özyılmaz, G. (2002). Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Ve Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Çoklu Zeka Kuramına Dayalı Profilleri, *V. Ulusal Fen Ve Matematik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1, 415-421
- Hoşgörür, V., & Katrancı, M. (2007). Sınıf Ve Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Öğrencilerinin Baskın Zekâ Alanları (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 33-42.
- McKenzie, W. (2005). *Multiple intelligences and instructional technology*. International Society For Technology in Education Washington.

- Müftüler M. (2008). *Muğla Üniversitesi'nde Okuyan Öğrencilerin Çoklu Zekâ Alanlarına Göre Rekreasyon Tercihlerinin Belirlenmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Oral, B. (2001). Branşlarına Göre Üniversite Öğrencilerinin Zeka Alanlarının İncelenmesi. *Eğitim Ve Bilim*. 26, 122:19-31.
- Özgüven, İ. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Saban, A. (2005). *Çoklu Zeka Teorisi Ve Eğitim*. 5. Baskı, Nobel Yayın Evi. Ankara.
- Tekin, M. (2007). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Çoklu Zekâ Alanlarının İncelenmesi, 5. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu 02-03 Kasım 2007 Adana.
- Tural, M. (2009). *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin Çoklu Zeka Kuramına Göre Karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Ülgen, G. (1995). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara, Bilim Yayınları.
- Yavuz, K. E. (2001). *Çoklu Zeka Teorisi*, Özel Ceceli Okulları Yayınları, Ankara.
- Yenice, N., & Aktamış, H. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çoklu Zeka Alanlarının Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi". *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(3), 86-99
- Sümbüloğlu, K. (1994). *Sağlık Alanına Özel İstatistiksel Yöntemler*. Özdemir Yayıncılık, Ankara

Extended Abstract

The theory of multiple intelligences, developed by psychologist Howard Gardner in the late 1970's and early 1980's, posits that individuals possess eight or more relatively autonomous intelligences. Individuals draw on these intelligences, individually and corporately, to create products and solve problems that are relevant to the societies in which they live (The eight identified intelligences including linguistic intelligence, logical-mathematical intelligence, spatial intelligence, musical intelligence, bodily-kinesthetic intelligence, naturalistic intelligence, interpersonal intelligence, and intrapersonal intelligence (Gardner, 1993). According to Gardner definitions it is possible to say that, each student has eight different intelligent but different level. Is the ready correlation with the selection of the university department and intelligence? Because of this the aim of this study was to compare the Investigation the multiple intelligence areas of university students who were study in different departments. Totally 700 students who were study at the Canakkale Onsekiz Mart University participated in to the study voluntary. "Multiple Intelligence Inventory for Educators" which was developed by Saban (2001) used to data collection. SPSS 11.5 program used to analysis. One-way (ANOVA) used to comparison the groups and the T-test used to comparison the sexes. Findings at $p < 0.05$ was considered significant. Analysis showed that total multiple intelligence of students were moderately developed (16-23). On the other hand analysis showed that there were significant differences between students according to multiple intelligence scores except internal intelligence. For example; students of medical school had statistically lowest verbal intelligence score, However students of medical had statically highest mathematical intelligence score than the students of physical education and sport. Beside students art had highest visual intelligence score. Students of Theology had lowest musical intelligence score. As the expectation Students of physical education and sport has highest bodily-kinesthetic intelligence. But students of physical education and sport also highest interpersonal and naturalistic intelligence score were found. Statistical analysis also showed that there wasn't any significant differences between gender according to multiple intelligence scores. Both male and female students' multiple intelligence scores were moderately developed (18-21). According to findings it is possible to say that as an expectation students from different departments had different multiple intelligence scores. Because of this, advice of this study was; educational programs and exams of university selection should prepare students intelligence scores. If the students selection or quality of the lessons were would be well planned.